SØRVESTEN

Medlemsblad for Norges Handikapforbund Sørvest, Rogaland og Hordaland

02/10 7. årgang

Ansvarlig utgiver:
Norges Handikapforbund Sørvest
Østre Nesttunveien 20,
Postboks 93, 5852 Bergen

Tlf: 55 11 99 50
Fax: 55 11 99 59
E-post: nhf.soervest@nhf.no

Ansvarlig redaktør :
Arild Birkenes

I redaksjonen for øvrig:
Anne–Berit Kolås, Rolf Østbø og Alf-Are Skog

Utgivelser:
Bladet kommer ut 4 ganger i året

Frist for innlevering av stoff til neste nummer
15 august 2010

Signerte artikler:
Signerte artikler er undertegnedes ansvar

Annonser:
Media Direkt Norge

Forsidebilde: Arild Birkenes

Layout:
Hvarings as | tina

Trykk:
Bryne Stavanger Offset

Opplag:
2 800

NORGES HANDIKAP FORBUND
SØR VEST

ISSN 1891-506X

LEDER

ANNE-BERIT KOLÅS
REGIONLEDER

Nå nærmer sommeren seg med ”stormskritt” håper jeg, men vinterjakkene tør jeg ikke pakke helt vekk enda. Reiste østover for å sikre meg fint vær den 17.mai, men tok feil der og. Etter en snørik og for mange av oss nokså ”isolerende” vinter hadde jeg trodd våren skulle bli bra, og jeg gir ikke opp håpet – sommeren kommer nok!

Jeg gir altså ikke opp håpet – jeg håper at ”noen” skjønner at ansvaret for hjelpemidler ikke kan legges til kommunene.

Jeg håper at ”noen” forstår at for at det skal bli mulig med ”arbeid for alle” må forholdene legges bedre til rette for dette. Arbeids- og utdanningsreiser må bli et reelt tilbud til alle som har behov for det – ikke avhengig av at ”noen” husker å ta det med i statsbudsjettet. Ansatte og ledere i bedrifter må forstå at om en har en funksjonsnedsettelse så betyr ikke dette at en ”blir til bry”, mer enn at en bidrar.

”Noen” må snart ta inn over seg at offentlige etater må gå foran som gode eksempler - ikke overlate alt til private. ”Noen” må forstå at det ikke nytter med trainee-stillinger bare i Oslo – de må komme overalt i landet.

Jeg håper også at ”noen” skjønner at vi ikke i lengden kan vente i det uendelige på vedtak om for eksempel bil – vi må snart få se at samling av behandling av ”bilsaker” faktisk blir bedre nå som de blir behandlet kun på fem steder i landet.

Jeg håper at vi skal kunne bruke offentlige kommunikasjonsmidler også om vi ikke bor i Bergen – Rogaland er nok kommet et stykke på vei der, og jeg håper ”noen” i Hordaland snart kan skimte litt over fylkesgrensen og få litt lærdom derfra.

Jeg håper ”noen” skjønner at å gjøre en innskrenkning i uførestønad og alderspensjon til de som har måttet leve av uførestønad ikke er en bra løsning. Når samfunnet ikke har greid å inkludere mennesker med funksjonsnedsettelser i arbeidslivet, kan ikke ”noen” ta fra oss livsgrunnlaget.

Jeg håper at ”noen” skjønner at DTL (Diskriminerings- og tilgjengelighetsloven) må tillegges stor vekt i samfunnet vårt. ”Noen” må slutte å godkjenne nybruk av gamle lokaler hvis de ikke blir universelt utformet eller i det minste tilgjengeliggjort.

Som dere skjønner lever jeg i håpet og jeg har ikke tenkt å gi opp håpet – verken om sommerens vær eller at ”noen” tar inn over seg at for at vi skal bli likestilt må samfunnet legges til rette for dette. Det er nokså mange år siden definisjonen på funksjonshemmede ble endret fra å være ”vår” skyld til at det ble de samfunnsskapte barrierene som var årsaken – og da må de samfunnsskapte barrierene på alle plan fjernes.

REDAKTØRENS SPALTE

ARILD BIRKENES
REGIONKONTORLEDER

Velkommen til det siste nummeret av Sørvesten før sommerferien. Denne utgavens unyttige artikkel er viet Berlinmuren som Rolf Østbø har ført i pennen. For nye lesere minner vi om at redaksjonens serie av artikler, som månelandingen og Woodstockfestivalen og denne utgavens artikkel om Berlinmuren, er med for å få oss til å glemme interessepolitikken for en stund. I likhet med enhver interessepolitisk organisasjon arbeider nemlig Norges Handikapforbund for å gjøre seg selv overflødig; den dagen NHFs mål er nådd, vil organisasjonen slutte å eksistere og interessepolitikken vil være glemt. Begrepet funksjonshemmet vil da ikke lengre være i omløp, i alle fall ikke på samme måte som i dag. Ikke fordi individuelle funksjonsnedsettelser ikke fins, men fordi de ikke lengre vil bli erfart som "funksjonshemninger". Trapper minner en rullestolbruker om funksjonsnedsettelsen, og gjør den til en funksjonshemming. I arbeidslivet skaper gapet mellom individuelle forutsetninger og produktivitetskrav begrepet yrkeshemmede. Den dagen det er mulig å yte etter evne i arbeidslivet vil begrepet "yrkeshemmede" forsvinne eller få et annet meningsinnhold. Den dagen funksjonshemmede kommer seg fram på lik linje med andre på samfunnets mange arenaer vil begrepet funksjonshemmede forsvinne, eller få et annet meningsinnhold. De unyttige artiklene minner oss indirekte om dette fordi de med vilje ikke dreier seg om interessepolitikk og peker mot andre måter å være menneske på som for eksempel mormor, venn, foreldre, Branntilhenger eller til og med rogalending..

Ellers har Alexander Petersen vært praktikant i bladet vårt og intervjuet Bahus gir, lederen i samferdselsutvalget i Hordaland Fylkesting. Intervjuet viser blant annet hvordan byråkrater i Sjøfartsdirektoratet legger premissene for politiske beslutninger og ikke omvendt. Det er således utrykk for en form for maktesløshet som også kommer til utrykk i en artikkel om gangbrusaken på Sola og et hotell på Flesland og en artikkel som tar for seg enkelte interessepolitiske utfordringer på et mer prinsipielt grunnlag.

Handikappede Barns Foreldreforening i Rogaland tok utfordringen om å skrive om laget på strak arm og vi ser frem til å få flere lag og foreninger fram i bladet.

På siste side inviterer NHF Sandnes til fest som vi håper alle som har anledning takker ja til.

God sommer
fra hele redaksjonen.

KONTORETS SPALTE

TEKST: ALF-ARE SKOG

Løvekvinnene

Det var en av disse kveldene jeg ikke hadde noe bedre å ta meg til enn å surfe på nettet, da jeg kom over et program om kvinners situasjon i Iran på http://www.nrk.no/nett-tv/

Programmet Løvekvinnene, gjorde et sterkt inntrykk på meg om hvor gal denne verden er. Ja, gal i den forstand jeg er opplært til å se på forholdet kvinne og mann.

I Iran lever millioner av kvinner under velorganisert diktatur og undertrykkelse. Her er kvinnen verdt halvparten av hva en mann er verdt. Her er rettferd ensbetydende med at kun mannen kan kreve skillsmisse, likeledes som det er mannen som automatisk får foreldreansvaret. En kvinne som hevdes å ha vært utro kan drepes av sin ektemann uten at denne nødvendigvis risikerer tiltale.

Shirin Ebadi er en iransk advokat og menneskerettighetsforkjemper. Som den første iranske kvinne fikk hun Nobels fredspris i 2003. Prisen ansees å være verdens mest prestisjetunge fredspris.

Mehrangiz Kar er annen iransk kvinne og advokat som har vært aktiv i den iranske pressen. En av hennes måter å protestere var å la seg fotografere uten hijab og med kortklipt hår. Det brukes nå mot henne.
Disse kvinnene og flere med dem går nå sammen i den grad det er mulig for å sette kvinners situasjon på den politiske dagsorden. De utsetter seg og sin familie for stor fare.

Hvorfor skriver jeg om dette og hva har det med det arbeidet som NHF er opptatt av? Jeg skriver om dette fordi det hele oppleves urimelig, det oppleves uforståelige at et system kan sette slikt i systematiske former. Det gjør meg sint og skuffet.

Når denne situasjonen settes opp mot det vi har fokus på er det ikke meningen å si at vårt engasjement er mindre, viktig. På samme som måten som kvinnens kamp er viktig er det arbeid vi gjør riktig.

Hva kan vi lære av dette?
Det som for meg er imponerende er gnisten, viljen og kampen som fortsetter. Samholdet om et felles mål gir felles styrke. Selv om vi er på et annet sted i likestillingskampen mellom kjønnene forteller historien meg at det å enes om et mål, langt på vei distraherer og gjør motstanderne usikre. Vi har i disse dager fått presentert hjelpemiddelutvalgets forslag om å fjerne retten til hjelpemidler fra folketrygden. Det er bred enighet om at forslaget er en katastrofe. Det river ned grunnlaget for deltakelse i samfunnet. Det gjør til at det blir en tilfeldighet om du får hjelpemiddel avhengig av om du bor i en rik eller fattig kommune. Det dannes protestgruppa Vern retten til hjelpemidler som har fått 10 000 medlemmer på en uke. Og det viktigste, NHF og FFO tar til fornuften, går sammen og tar kampen i fellesskap for å stoppe galskapen.

Her kommer kvinnene fra Iran inn og viser at felles mål mot felles fiende gir felles seier. Om du lurer hva du skal gjøre engasjer deg ta del i kampen og seieren.

www.volkswagen.no

Et hav av plass. Helt sikkert.

Volkswagen Caravelle har et hav av plass for både familie, venner og utstyr. Den er blandt de aller sikreste bilene på markedet. Viktig sikkerhetsutstyr som ABS-blokkeringsfrie bremser, ASR-antispinn og ESP-antiskrensregulering er blandt standardutstyret. I tillegg sitter du høyt med god oversikrt i en trygg stor bil. I Caravelle blir lange reiser med familie og venner en drøm.

Volkswagen Caravelle leveres som personbil fra 2 til 9 seter samt som kombinert bil 5 eller 6 seter. Bilen er lett og tilpasse de ulike behov og løsninger du som kunde måtte ha.

Naturligvis kan Caravelle også leveres med 4 motion-firehjulstrekk eller Tiptronic-automatgir. Kom innom for en titt eller prøvekjøring og vi kan fortelle deg mer.

Møller Bil Nesttun
Geir Magne Johnsen
Tlf. 24 03 16 02, Fax. 24 03 16 55
geir.magne.johnsen@moller.no
www.moller-bergen.no

Møller Bil Stavanger AS
Forus, Stavanger
Tlf. 24 03 40 00
www.mollerbil.no/stavanger

Nye Caravelle

NÅ FÅR DU FRIKORT uten å søke om det!

Fra 1. juni får du frikortet automatisk i posten når du har betalt kr 1840,- i egenandeler. Har du betalt mer, får du det tilbakebetalt automatisk.

Alle som passerer frikortgrensen for egenandeler på helsetjenester og medisiner i løpet av et kalenderår, har krav på frikort. I dag har du selv ansvar for å samle kvitteringer og søke om frikort hos NAV. Den nye ordningen vil sikre at alle med rett til frikort får oppfylt rettigheten sin på en enklere måte.

- Fra 1.juni kommer frikortet automatisk i posten etter at du har betalt kr 1840,- i egenandeler. Kortet kommer sammen med en oversikt over egenandelene du har betalt. Vi ber alle bruke kvitteringskortet som før og ta vare på kvitteringer for egenkontroll, sier prosjektdirektør Christine Bergland i Helsedirektoratet.

Målet er at brukerne får frikortet i posten innen tre uker etter at de har nådd frikortgrensen.

Pasientreiser med rekvisisjon er unntatt i 2010

En teknisk løsning fanger opp betalte egenandeler fra behandleroppgjørene som sendes inn til Helseøkonomiforvaltningen (HELFO). Dette gjelder ikke pasientreiser med rekvisisjon i 2010 (for eksempel reiser med drosje).
- 2010 er et overgangsår som kan oppfattes som utfordrende for noen, noe som i praksis gjelder for de som har pasientreiser. Egenandelene fra pasientreiser med rekvisisjon blir nemlig ikke registrert automatisk i år, sier Bergland.

I mellomtiden må de med denne typen reiser sende inn kvitteringene sine til Pasientreiser i Skien for registrering før de inngår i grunnlaget for frikort.

Den nye ordningen gjelder heller ikke frikort for egenandelstak 2. Dette er for eksempel egenandeler for undersøkelse og behandling hos fysioterapeut og enkelte former for tannsykdommer.

Frikorttelefon og nettsted

Helseøkonomiforvaltningen (HELFO) overtar utsendelsen av frikort fra NAV. HELFO har opprettet en egen telefontjeneste i tillegg til nettsiden og annet informasjonsmateriell for å hjelpe de som har spørsmål om den nye ordningen.

- Vi regner med å få spørsmål om den nye ordningen, særlig fordi dette er et overgangsår med spesielle rutiner. Vi oppfordrer derfor de som lurer på noe til å lese mer på nettsidene våre www.helfo.no/frikort, eller ringe frikorttelefonen på nummer 815 70 050, sier Kjell-Arne Knutsen, direktør i Helseøkonomiforvaltningen (HELFO).

Spørsmål om egenandeler for Helseøkonomiforvaltningen rettes til Pasientreiser, www.pasientreiser.no og telefon 05515.

Fakta om ny frikortordning

- **Fra 1. juni 2010 får du frikortet automatisk i posten når du betalt kr 1840,- i egenandeler. Betaler du mer, får du det tilbakebetalt automatisk.**
- **Bruk kvitteringskortet som før og ta vare på kvitteringer for egenkontroll.**
- **2010 er et overgangsår. Egenandeler fra pasientreiser med rekvisisjon blir ikke automatisk registrert. Send inn kvitteringer for denne type reiser til Helseforetakenes senter for pasientreiser ANS. Adresse står på kvitteringskortet for 2010**
- **En teknisk løsning fanger opp betalte egenandeler fra behandleroppgjørene som sendes inn til Helseøkonomiforvaltningen (HELFO). Det er kun informasjon om beløp, type behandler og dato for behandling som registreres. Informasjon om diagnoser, medisiner eller helsetilstand registreres ikke.**
- **Du kan reservere deg mot den automatiske frikortordningen. Da må du selv ta ansvar for å samle kvitteringer og søke om frikort.**
- **Den nye ordningen gjelder ikke frikort for egenandelstak 2. Dette er for eksempel egenandeler for behandling hos fysioterapeut og enkelte former for tannsykdommer.**
- **Helseøkonomiforvaltningen (HELFO) overtar utsendelsen av frikort fra NAV.**
- **Tromsø kommune innførte den nye frikortordningen allerede 1.januar 2010.**
- **Ring Frikorttelefonen 815 70 050 hvis du har spørsmål om frikort, ring Pasientreiser telefon 05515 hvis du har spørsmål om pasientreiser.**

Hjelpemidler i sikte!

Den 15. april ble den femte hjelpemiddelmessen arrangert i FRAMO-hallen i Fyllingsdalen.

TEKST: ALEXANDER PETERSEN

Messen er et samarbeid mellom hjelpemiddelleverandører og NAV hjelpemiddelsentral Hordaland.

Hjelpemidler i alle former og fasonger var det som møtte en på hjelpemiddelmessen i FRAMO-hallen. Alt fra dusjstoler som kunne tilte setet, til "godstoler" med ståfunksjon ble vist frem. Konkurransen er hard på en slik messe, og ulike leverandører konkurrerte om å ha størst mangfold. Handinor viste frem både en el-innebandykjelke og håndsykler, to hjelpemidler som sørger for fart og spenning, de kunne i tillegg også vise frem sitt nye gåhjelpemiddel. Medema hadde alt fra rullestoler til scootere, og Handicare og Permobil hadde et bredt utvalg av nye rullestoler og gamle klassikere.

Av lagene og organisasjonene som deltok på messen, lot jeg meg særlig fascinere av Os Rotary klubb. Deres sjø- og helsesportsenter på Ramsholmen har brygger, veier og grillplass som er tilrettelagt for rullestoler, og alt ble bygget på dugnad. I tilegg har de en båt med rampe.

NHF Sørvesten hadde også egen stand selvfølgelig, og kunne informere om rettigheter for funksjonshemmede, så som diskriminerings- og tilgjengelighetsloven og det som går under begrepet universell utforming.

Den mest besøkte attraksjonen var likevel turbussen Freedom Express (se egen artikkel). Ti rullestolplasser og stort handikaptoalett er bare noe av den"friheten" du opplever i denne bussen.

Overskuddet fra messen gikk i år til blant andre Os Rotary klubb og NHF Bergen.

Sola kommune
Avdeling kommunalteknikk

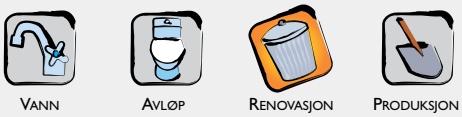

INFORMASJON OM RENOVASJONSTJENESTEN

Slik gjør du med drikkekartongene

Skyll drikkekartongene, brett hver kartong og putt dem inni hverandre til det blir en drikkekartong-kubbe (6+1). Ha kubbene i en plastpose, knytt igjen og legg posen i den grønne beholderen. Det gjør ingenting om kartongene har aluminiumsbelegg, plastbelegg eller skrukork i plast.

RETT PÅ SAK © 51 64 64 55

Sola kommune, Tlf. 51 65 33 00, E-post: servicetorget@sola.kommune.no, www.sola.kommune.no

Jurgen Liftin har viet sitt liv til å fortelle om sin bror Gunter Liftin, som ble skutt og drept da han forsøkte å svømme over elven som i begynnelsen utgjorde en del av verdens strengest bevoktede grenseovergang. Gunter var 24 år da han, bare 11 dager etter at Berlinmuren ble bygget, ble den første som måtte bøte med livet etter å ha forsøkt å komme seg over på den andre siden.

BERLINMUR

TEKST: ROLF ØSTBØ

Tyske historikere har klart å dokumentere 136 drap som en direkte følge av fluktforsøk over Berlinmuren. Det er hevet over tvil at de reelle dødstallene er høyere, men dokumentasjonsarbeidet er ytterst komplisert.

Historien har lært oss at en sak alltid har minst to sider. Dette gjelder i alle sammenhenger; politisk, ideologisk og i aller høyeste grad mellommenneskelig. I sammenhenger som dreier seg om Berlinmuren er det grunn til å anta at mange østtyskere som drømte om det forgjettede land i det kapitalistiske vesten er blitt inderlig skuffet.

Da begeistringens rus etter de dramatiske dagene da "die Mauer" falt, og folk igjen måtte forholde seg til virkeligheten, var det nok bittert for mange å registrere en arbeidsledighet på over 50%. Mange savner tiden under kommunistene. Da hadde alle en jobb å gå til, og dagen var forutsigbar. For var man ikke fritenker eller opposisjonell i Øst-Tyskland, var livet slett ikke så verst. Hvis man altså klarte å leve med overvåkningen, køene, det knappe vareutvalget og de begrensede utreisemulighetene. Da muren endelig falt, viste det seg at noe av det første de tidligere DDR-innbyggerne ville ha var frisk frukt og kaffe, som det var konstant mangel på i Øst-Tyskland.

Men nå foregriper vi historiens gang. La oss ta et tilbakeblikk og prøve å danne oss et bilde av hva som skjedde da Europa ble delt.

Sperringene som delte Europas befolkning i 40 år, hadde sitt utspring i 2. verdenskrigs siste fase.

I 1944 sa USA, Storbritannia og Sovjetunionen i en fellesuttalelse at Berlin skulle deles og okkuperes i tre sektorer. Dette ble senere utvidet til fire, da Frankrike inntok sin sektor noen måneder senere.

På sin brutale framrykking på vei til Tyskland for å beseire nazistene hadde de sovjetiske troppene okkupert hele Øst-Europa.

I Polen, Ungarn, Tsjekkoslovakia, Romania og Bulgaria ble det i årene 1945-1948 innsatt kommunistiske regjeringer. De fikk all makt, alle andre partier ble undertrykket og ytringsfriheten ble avskaffet.

USA og de vestlige allierte protesterte mot det som skjedde i Øst-Europa. De mente at 2. verdenskrig var blitt utkjempet for demokrati og frihet.

Jernteppet

Sovjetstatens ideologi, kommunisme eller sosialisme, mente at de rike styrte verden på bekostning av fattige, og skylden ga de til kapitalismen. Kapitalismen er et system der industri, banker og eiendom er eid av privatpersoner. Dette fører til et grådig og urettferdig system.

Sosialistene mente at staten burde styre all økonomi og fordele pengene likt, slik at det ikke fantes noen rike eller fattige.

I 1948 ville de allierte danne en demokratisk regjering for hele Tyskland. Dette var Sovjetunionen av forskjellige årsaker mot, og situasjonen ble forverret da det i de allierte sektorene ble innført en ny tysk valuta, kalt Deutschmark. Dette førte til at Sovjetunionen blokkerte alle veier og jernbaner til Berlin fra vest. Siden Berlin ligger midt i Øst-Tyskland, startet de allierte en luftbro som skulle forsyne befolkningen i Vest-Berlin med mat og brennstoff. Et år senere opphevet Sovjetunionen blokaden.

Like etter blokaden opprettet de allierte Forbundsrepublikken Tyskland (BRD) som ble medlem av NATO, som trådte i kraft i 1949. Sovjet opprettet Deutsche Demokratische Republikk (DDR) som ble medlem av Warszawa-pakten, som trådte i kraft i 1955. (En militær- og sikkerhetspolitisk allianse mellom Sovjetunionen og kommunistiske stater i Øst-Europa.) I 1955 ble dette offisielt godkjent som to uavhengige stater. I årene som fulgte holdt den nye tyske staten DDR på å kollapse økonomisk fordi det hvert år fant sted en massiv flukt av unge velutdannede tyskere fra det sosialistiske øst til det kapitalistiske vest. I tillegg var det ikke uvanlig at tyskere bosatt i DDR, arbeidet i Vest-Berlin.

For å hindre mennesker i å ta seg over fra Øst-Blokken til vesten, skapte Sovjet et Jernteppe bestående av piggtråd, minefelt og bevæpnede grensevakter. Grensen gikk helt fra Adriaterhavet i sør til Østersjøen i nord.

Men det var et sted det fremdeles var mulig å komme seg over til vesten, og det var i Berlin. Når man først var kommet til Vest-Berlin, var man bare en flytur unna friheten.

På tross av at DDRs leder, Walter Ulbricht, hardnakket påsto at ingen hadde til hensikt å bygge en mur som skulle gjøre det umulig å komme seg fra øst til vest, var det altså nettopp det han planla!

I august 1961 ble de første delene av muren oppført. I september samme år opprettet DDR grensestyrker som en del av Den Nasjonale Folkets Hær. De første seks ukene etter at grensen ble stengt, flyktet 85 østtyske grensevakter til vest.

Den kalde krigen

Alliansepartnerne fra 2. verdenskrig, Sovjet i øst, og USA og Storbritannia i vest, ble fiender. Slik ble to kriger som hadde ridd Europa og verden som en mare, avløst av en kald krig som delte Europa i to forsvarsallianser, NATO og Warszawa-pakten. Den kalde krigen fulgte terrorbalansens logikk og trusselen om utslettende atomkrig var konstant.

Sovjetunionen dominerte statene i øst, og slo brutalt ned ethvert forsøk på liberalisering eller løsrivelse, som i Ungarn i 1956 og i Tsjekkoslovakia i 1968.

→

Berlinmuren forts.

Muren var et kontinuerlig prosjekt. Fra enkle piggtrådsperringer, utviklet den seg til å bli en av tidenes mest fryktede og dødelige grensekonstruksjoner.

Av DDR-regimets ledere ble den omtalt som" Den antifascistiske beskyttelsesmuren." I følge offisiell propaganda skulle den hindre vestlig destabilisering av det sosialistiske paradiset. I virkeligheten var det flere forhold ved muren som beviste at dens eneste reelle funksjon var å hindre flukt fra øst til vest.

Berlinmuren ble det fremste symbolet på delingen av Europa i en demokratisk og en kommunistisk del under den kalde krigen. Det mest nedslående med hele dette menneskefiendtlige prosjektet, var at det kommunistiske Øst-Tyskland bare kunne overleve ved å gjøre sine egne borgere til fanger. For hvordan kan man ellers forklare at grensepolitiet hadde stående ordre om å skyte flyktninger som forsøkte å komme seg over muren?

I 1969 ble den tidligere borgermesteren i Berlin, Willy Brandt, valgt til forbundskansler i Vest-Tyskland. Han mente at Berlinmuren ville falle hvis det ble slutt på den kalde krigen. Derfor arbeidet han kontinuerlig med å gjøre forholdet til Øst-Tyskland bedre.

I 1972 så Øst-Tyskland og Vest-Tyskland på hverandre som selvstendige stater og begge landene ble medlemmer av FN.

Glasnost og Perestrojka

Gjennom hele 1970-tallet virket det dessverre som at skillet mellom det kommunistiske øst og det demokratiske vest ville bestå for alltid.

Samfunnsutviklingen på 1980-tallet avslørte imidlertid at Sovjetunionen var i alvorlige vanskeligheter. I hele Øst-Europa viste det seg at man manglet den drivkraften som det private initiativ skaper.

I 1985 fikk Sovjet-unionen en ny leder, Mikhail Gorbatsjov. Han åpnet for ytringsfrihet og frie valg. Med slagord som Glasnost og Perestrojka, staket han ut en politisk kurs kjennetegnet av åpenhet og økonomisk omlegging.

Tre år senere hadde Sovjetunionen oppgitt Bresjnev-doktrinen, som åpnet for at Moskva kunne gripe inn hvis det kommunistiske system var truet i ett av nabolandene.

Den Tyske Demokratiske (sic!) Republikk (DDR) eksisterte i 40 år, men gradvis ble den interne opposisjonen sterkere og ropene om frihet så høylytte at systemet mistet den siste rest av autoritet.

Da Mikhail Gorbatsjov startet sine reformer av Sovjetunionen, var den gamle garde i DDR så inngrodde i sitt stalinistiske tankesett at de ikke evnet eller turde å følge etter.

Din tanke er fri

Murens fall ble fulgt av tysk samling, Sovjetunionens oppløsning, frie valg i Øst-Europa, og med årene ble tidligere Warszawa-pakt land inkludert i både EU og NATO.

I tiden som fulgte skapte avsløringer om kommunistregimet raseri i Øst-Tyskland. Det samfunnet landets kommunistledere hadde sagt var basert på likhet, var i virkeligheten det stikk motsatte. Lederne hadde veltet seg i ufattelig luksus og medlemmene av det styrende partiet og deres familier, fikk utdannelse på de beste skolene og fikk bo i de beste leilighetene.

De som ikke støttet kommunistene hadde resignert og godtatt sin skjebne og i stedet begynt å tilpasse seg det nye livet. Det fantes også en del fordeler med å bo i Øst-Tyskland; lav husleie, sikre jobber, billig mat og transport.

Da Ministeriet for Statssikkerhet (STASI) hovedkvarter ble stormet av demonstranter, ble det funnet enorme mengder hemmelige arkiver. STASI ble etablert i 1950, og ble et massivt apparat som først og fremst var rettet mot landets egne innbyggere. Da muren falt i 1989 hadde STASI rundt 200 000 ansatte. Halvparten av disse var uoffisielle medarbeidere (IM) som ga informasjon videre til oppdragsgiveren uten å være formelt ansatt. Mange av disse rapporterte om arbeidskolleger, naboer, venner, ektefeller, foreldre og barn.

Det som kanskje gjorde størst inntrykk var nyhetene om at østtyske idrettsfolk systematisk hadde blitt dopet med midler fra STASI for å bli best i verden. Det østtyske idrettsunderet hadde vært juks og fanteri fra ende til annen. Da avsløringene kom, var det likevel for sent for alle de som i årenes løp skulle hatt sine rettferdig fortjente titler, medaljer og rekorder.

Berlinmuren sperret et helt folk inne i nesten 30 år, og ennå lever minnene for alle dem som ble ofre for terroren. I Berlin finnes det et dokumentasjons-senter. Hit kommer ungdom som på en dramatisk måte får lære om sin nære fortid. De ser film, hører og leser. Måtte de også lære at om det bygges murer hvor du fysisk er fange, vil din tanke alltid være fri!

Tilgjengelig turbuss i særklasse

Landets mest tilgjenglige buss for rullestolbrukere har vært i Bergen. NHF Sørvest har prøvd den.

TEKST: ALF-ARE SKOG
FOTO: ARILD BIRKENES

Freedom Express har et konsept vi på regionkontoret til NHF Sørvest trodde mange ville ha interesse av å se nærmere på. Derfor var vi positiv til henvendelsen fra firma om å informere mulig interesserte. Firmaet holder til i Drammen og er finansiert gjennom blant annet midler fra Uloba.

Ca 50 e-poster gikk til utplukkede personer. Vi var i bunn og grunn redd for at oppslutningen ble for stor og at vi hadde tatt vann over hode. Det skulle vise seg at det var ingen grunn til bekymring. Av 50 møtte 1. Noen vil karakterisere det som en skikkelig bom. Andre som takk da fikk de som kom valuta for pengene. Det var det de fikk.

Freedom Express tilbyr reiser og busstransport med ulike fleksible løsninger. De har 3 ulike busser, denne dagen var det demonstrasjon av Freedom 1. Det er en topp-moderne helturistbuss med inntil 38 seter, 10 rullestoler. Den har et fullverdig toalett på 5 m2 med dusj og integrert takheis. Den har en rullestolheis plassert midt på bussen med en løftekapasitet på 450 kg. Alle seter kan flyttes.

Dersom det er et reisefølge som trenger mye bagasje er det ikke noe problem. Bussen har egen henger. Ellers har bussen det meste innen moderne utstyr som internett, strøm uttak ved alle seter med mer.

Jeg var en av de som fikk være med på en liten tur. Du har eventyrlig utsikt gjennom svære vindusflater og en festes etter kunstens regler, både stol og person. Toalettet var stort med omkledningsbenk. Plassen mellom seter og passering med rullestol var rimelig stor. Gulvet var flatt og det var ingen skjulte hindringer. Påkjørsel på heis inne fra bussen opplevdes sikkert med gode støttekanter. Bussen hadde et lavt støynivå og behagelig fjæring. Synd turen ikke var lengre. Terningkast 5.

Universell utforming av kol

Det er allerede blitt langt på formiddag da jeg drar fra Nesttun for å møte Gustav Bahus fra FrP. Han er leder av Samferdselsutvalget i Hordaland Fylkeskommune og lærer på Bergen maritime videregående skole.

TEKST: ALEXANDER PETERSEN
FOTO: ARILD BIRKENES

Der skal jeg møte ham for å snakke om samferdsel for funksjonshemmede, og jeg vil observere alle utfordringene på veien dit.

Hele veien har jeg tenkt å ta buss, noe som i følge diskriminerings- og tilgjengelighetsloven skal gå uten problemer. På veien ned til bussholdeplassen observerer jeg taktilmerkene som er lagt ut for blinde og som fører helt ned til bussholdeplassen. Og når jeg kommer dit kan jeg ta den første bussen som går til Bystasjonen bussterminal. Den har altså rampe, riktignok er den manuell og jeg må be bussjåføren om å ta den ut, men det at jeg kan komme på i det hele tatt, hadde jeg ikke forventet.

Før tenkte jeg alltid at det å ta buss med elektrisk rullestol var komplett umulig, og har derfor heller aldri tatt buss på den måten, men denne gang det altså. Jeg sitter med stolryggen mot en slags pute, det er et armlene på venstre hånd og jeg ser bakover i bussen. Stolen skal plasseres sånn, slik at man ikke flyr veggimellom hvis sjåføren bråbremser.

Da en kvinne med barnevogn kommer på, blir det imidlertid trangt om plassen. Vi kommer i snakk om våre felles problemer når det gjelder buss, og jeg forteller henne om avtalen jeg har med Bahus. Kvinnen blir med ett mer engasjert og sier at hun er Sara Bell og leder Bergen SV. Hun har også et par spørsmål til Bahus:
Skal det komme et system som i Oslo, der det på buss-holdeplassene informeres om når neste buss med rampe kommer? Skal alle komme inn i busskurene når det regner?

Nok en barnevogn kommer på og må stå i midten av bussen, men får bedre plass da Sara og jeg går av.

Ferden videre er relativt knirkefri helt til jeg kommer til Vestre Strømkai der fortauet kan beskrives som "ganske skrått". Der jeg kjører bortover dette unike stykke skjevt fortau, med større deler av overkroppen lent mot min venstre armlene, reflekterer jeg over hvordan det hadde vært å velte. Sikkert en lite behagelig opplevelse; det å treffe bakken, mener jeg.

Men nå er det ikke langt igjen til Bergen maritime. I et overgangsfelt like ved, blir det tilsynelatende aldri grønn mann. En "grønn-mann-knapp" lover bra. Jeg strekker meg etter den og… Nei! Jeg når ikke bort. Dette skyldes et gjerde noen av en eller annen grunn har plassert på utsiden av stangen knappen sitter på. Denne gang får jeg bare gå på rød mann.

Så er det intervju med Bahus. De elektroniske dørene på skolen åpner seg for meg, jeg tar heis opp til tredje etasje (romslig) og går for å hilse på ham. Han finner et møterom.

Jeg begynner med å spørre om den manuelle rampen:

Vil man ikke være mer selvstendig med automatiske ramper?
Jo, men det viser seg at de ikke tåler frost og det norske klimaet

Skal det informeres om når neste buss med rampe kommer?
Det skal informeres om når neste buss kommer, og alle nye busser i Hordaland skal være universelt utformet.

Bahus har flere venner som er funksjonshemmet og er oppmerksom på ulemper og vanskeligheter funksjonshemmede møter i hverdagen, også ting jeg ikke visste om, som for eksempel:

Sambandet som går mellom Gjermundshamn, Varaldsøy og Løvfallstrand har Sjøfartsdirektoratet

lektivtransport i 2014?

definert som tre samband og ikke trenger handikaptoalett selv om det er samme båten som går på alle stoppene. Det er som om de prøver å snike seg unna lovverket, siden vi ikke kan bestemme hvordan båtene skal være bygget. Vi kan si hvordan vi ønsker at ting skal være, men det er direktoratene og direktivene som har den reelle innflytelsen.
Jeg kjører nå tilbake med hevet hode, med moralsk støtte fra Samferdselsutvalget og et håp om en lysere fremtid, det vil si, etter jeg har passert "Det skjeve fortau" på Vestre Strømkai. Denne gangen går det faktisk verre enn første gang. Fortvil ikke, alle hjulene forblir på bakken, men det er bare så vidt! Denne gangen skal jeg over veien, og må kjøre i den nederste delen av fortauet (ja, jeg vet det høres mer ut som en bakke). Jeg kommer meg i hvert fall over, takket være en merkelig kjørestil og kan fortsette ferden uten varig mén.
Veien tilbake til Busstasjonen går imidlertid like lett som forrige gang, og det samme gjør bussturen tilbake. Noen i Skyssuniform kan opplyse om når neste buss går til Nesttun, og også denne har rampe. Denne er likevel litt annerledes enn den første bussen. Den har to stropper som tydeligvis skal brukes for å sikre barnevognen, selv om bussjåføren ikke vet hva de skal brukes til. De kunne ikke vært beregnet på rullestoler, siden de hang på en stang inntil veggen og var altfor korte til å fungere som belter. Så kommer jeg på noe Bahus sa om sikring av rullestol i buss:

Jeg tror det er sånn at bussene noen ganger kan slippe unna å måtte ha sikringsmuligheter i bussen, som setebelte og stropper hvis de har et visst antall ståplasser.
Han understrekte at han ikke var helt sikker på dette, men at han skulle sjekke opp i saken.

Jaja, denne gangen går det i hvert fall trygt for seg. Min stol er også ganske stødig når den står i ro, og i hvert fall når den står inntil en vegg som hindrer den fra å flytte på seg ved bråbrems. Så jeg kan trygt gå ut av bussen og videre på tilbakeveien.

Jeg er på vei gjennom Nesttun Senter da jeg får en plutselig trang til å oppsøke et toalett. Dette fører til en interessant oppdagelse: Handikaptoalettet har ikke døråpner, og må åpnes med nøkkel. Dette med nøkkelen er enkelt, men å få opp døren krever finslepen teknikk (som jeg selvsagt har). Å lukke døren igjen er imidlertid umulig uten hjelp.

Jaja, det skal ikke være for enkelt heller. Men noe har vi i hvert fall å se frem til:

I 2012 skal anbudsmateriale være på plass og busser bli universelt utformet og i 2014 skal fergene være universelt utformet.

Så det er bare å glede seg til 2014 folkens (hvis ikke verden går under i 2012)!

Holtheutvalgets utreding; et alvorlig angrep på

Et regjeringsoppnevnt utvalg nylig avgitt en utredning om hjelpemidler som vil medføre alvorlige angrep på Folketrygdloven dersom utvalgets anbefalinger blir vedtatt av Stortinget. Generalsekretær i Norges Handikapforbund, Lars Ødegård, presenterer her vårt syn.

TEKST: LARS ØDEGÅRD

NHF mener at utvalgets forslag om at hjelpemiddelområdet skal ut av folketrygden og over på kommuner og ulike sektorer er det verste anslaget mot likestillingskampen på lenge. Det vil skape et hav av gråsoner, byråkrati og oppsplitting av fagmiljøer. Folketrygdloven er en statlig garantist for et likeverdig tilbud uansett bosted og kommuneøkonomi. Mens det i dag er behovet ditt som avgjør om du får hjelpemidler, vil det i framtiden være den enkelte sektor og kommunens økonomi som avgjør. Tilbudet kan bli rimelige standardløsninger. For å få riktig hjelpemiddel må du trolig betale et mellomlegg selv; såkalt fritt valg.

Hjelpemiddelsentralenes rolle og ansvar framover er lite presist beskrevet av utvalget. Både hjelpemidlene og sentralenes ansvar er i dag hjemlet i folketrygdloven. Sentralene skal ivareta ”kompliserte behov”, men premisset om at folketrygdloven er lite egnet vil gi store konsekvenser og kan innebære en rammefinansiering av hjelpemidlene i Nav.

NHF må mobilisere framover

For å stoppe utvalgets forslag må vi påvirke høringsinstansene. I dette notatet finner du en kort oversikt over utvalgets forslag og NHFs synspunkter. Når NOUen sendes på høring (tidspunkt ikke avklart) kommer vi med mer stoff som kan brukes i påvirkningsarbeidet.

Holteutvalgets forslag på hjelpemiddelområdet

Målsetting om god tilgang til hjelpemidler

Utvalget ønsker å sikre funksjonshemmede god tilgang til hjelpemidler for å oppnå likestilling og deltakelse, men vil svekke folketrygdloven og overføre ansvar til kommuner og ulike sektorer. Dette gjelder både finansiering og fagansvar.

Mål om kostnadskontroll

Utvalget mener det vil være mer kostnadseffektivt om beslutninger om hjelpemidler tas av dem som har et helhetlig ansvar, f eks kommunene innen helse og omsorg, skole og bolig. Utvalget sier at: ”Hensynet til effektivitet, kvalitet og kostnadskontroll veier tungt når det gjelder å oppnå en rasjonell fordeling av ressurser til hjelpemiddelformål.

Folketrygdloven er rigid og skaper gråsoner. Sektoransvar er løsningen.

Et av utvalgets hovedpremisser er at folketrygdloven er lite hensiktsmessig og lite fleksibel. Utvalget sier at: Plassering av et særskilt ansvar for stønader til hjelpemidler i folketrygd-loven slik den nå er utformet og praktiseres, skaper uklarheter og gråsoner. Utvalget mener at et sterkere og tydeligere sektoransvar vil kunne bidra til mer helhetlige løsninger og mer rasjonell utnyttelse av ressursene. I tillegg vil de nedsette et eget lovutvalg.

Forslagene er:

Skole:	Opplæringsloven. PP-tjenesten fatter vedtak. Skolen betaler.
Arbeid:	Arbeidsmarkedsloven. Lokalt Nav-kontor avgjør. Staten betaler av rammen de har til ulike virkemidler i ”Nav-vertøykassen .
Fritid:	Trening, stimulering og lek kommunalt ansvar. Aktivitet/sport – statlig ansvar. Lovhjemling uklar.
Bolig:	Løfteplattformer og trappeheiser overføres til Husbanken. Kommunen avgjør.
Dagligliv:	Kommunehelsetjenestelov og sosialtjenestelov. Basishjelpemidler til kommunen (rimelige, uten tilpasningsbehov). Tilskudd som en mulighet.
Kompliserte:	HMS forvaltnings- og finansieringsansvar. Lovhjemling uklar.

Folketrygdloven

Konsekvensene er at mennesker med behov for hjelpemidler sektorinndeles. Du må gå til ulike sektorer, blir prisgitt hver sektors økonomi og tiden det tar øker. Dette er et brudd med den helhetlige tilnærming på hjelpemiddelområdet der én instans har ansvaret.

Statlig ansvar for komplekse og sammensatte behov
Utvalget foreslår at staten ved hjelpemiddelsentralene skal ha forvaltnings- og finansieringsansvar for hjelpemidler knyttet til sammensatte og kompliserte behov, uten at dette er nærmere spesifisert. Dersom hjelpemidlene skal ut av folketrygdloven kan dette bety en rammefinansiering innen Nav med hjelpemidler over driftsbudsjettet.

NHFs viktigste argumenter mot utvalgets forslag er:
Folketrygdloven er bærebjelken for å sikre funksjonshemmede en likeverdig rett til hjelpemidler på alle livsområder, uavhengig av alder, bosted og økonomi.

Hjemling i folketrygdloven betyr statlig finansiering der behovet avgjør løsningen.

Dagens formidlingssystem er resultatet av en systematisk oppbygging for å sikre et likeverdig tilbud på landsbasis.

Hjelpemiddelsentralenes rolle er helt sentral for kompetanse og tilgang til gode løsninger i både dagligliv, utdanning, arbeid og fritid.

Sektoransvar vil innebære en oppsplitting av brukernes liv, fagkompetanse og ansvar med mange gråsoner framover.

Kommunene har verken økonomi eller nok kompetanse til å ta et større ansvar

Veien videre

NOUen er Holteutvalgets forslag til endringer på hjelpemiddelområdet. Arbeids-departementet skal sende utredningen ut på høring, mest sannsynlig før sommerferien.

NHF vil følge opp med mer informasjon i tilknytning til høringskonferansen. Deretter vil vi komme med konkrete innspill som NHF kan bruke sentralt og lokalt for å påvirke høringsinstansene, som f eks kommunale råd.
Hvis du kjenner noen, eller selv er i fora som skal ta stilling til om høringsuttalelse skal skrives på NOU 2010:5, kan det være lurt å gi dette videre i første omgang:

NOU 2010:5 har forslag og konklusjoner som vil legge en dramatisk begrensning på funksjonshemmedes rett til hjelpemidler, likestilling og samfunnsdeltakelse. Det er nå viktig å gi Regjeringen beskjed om at disse forslagene ikke er basert på brukernes behov, og at utredningen derfor ikke må legges til grunn for forbedring og forenkling av hjelpemiddel-området. Rettighetene må fortsatt sikres i folketrygdloven. Funksjonshemmedes organisasjoner har forslag om andre og bedre løsninger på de utfordringene vi står overfor.

Annonsørene gjør bladet mulig – støtt dem og du støtter oss og deg selv

LESERNES DEBATTSIDE

Redaksjonen i Sørvesten ønsker medlemmer og lesere av bladet velkommen til å skrive sin mening om saker og ting i denne spalten. Innleggene kan være korte eller lange, men vi forbeholder oss retten til å forkorte dem dersom det er nødvendig. Innleggene kan gjerne ha sitt utspring i egne erfaringer. Det er opp til dere å gjøre siden levende, ta pennen eller tastaturet fatt.

Manglende bassengterapi/-trening for funksjonshemmede.

(Innlegget ble publisert i Bergens Tidende 21. mars 2010)
Statsministeren lovte før siste stortingsvalg at bassengene rundt om i kommunene skulle fylles, og alt skulle bli så mye bedre. Til tross for at kommunesektoren er tilført flere milliarder kroner i statlige midler de senere årene, har ikke dette resultert i bedre bassengtilbud for de mange hundre funksjonshemmede i Bergen kommune. Forholdene er tvert i mot blitt verre for flere av dem.
Igjen ser det ut til at de svakeste avspises med de dårligste velferdstiltakene. En rekke funksjons- og utviklingshemmede med lammelser, spasmer og andre nevrologiske skader har et sterkt behov for fysisk trening og terapi. På grunn av sin mangelfulle mobilitet blir disse ofte passivisert. Den fysikalske behandlingen i kommunen, som altfor få nyter godt av, er utilstrekkelig. Å kunne bevege seg og å gjøre øvelser i basseng er for de fleste den beste, og kanskje eneste måten å kunne utøve fysisk aktivitet på. Man får fin oppdrift, alle bevegelser blir lettere å utføre, og problemene med spasmer blir redusert. Aktivitet i basseng er utvilsomt et meget nyttig terapitilbud for denne gruppen. Problemet er at det ikke finnes egnede basseng, og ikke minst nødvendig oppvarmet temperatur i de få bassengene som funksjonshemmede har adgang til, og som er tilrettelagt.
I hele Åsane kommune er det i realiteten bare Vestlandsheimen på Breistein som i dag er fysisk tilrettelagt for funksjonshemmede med rullestoler. Men bassenget holder dessverre ikke 34 grader, noe som er helt påkrevd for multifunksjonshemmede og for dem som er mest immobile. Det betyr at mange funksjonshemmede ikke kan benytte seg av dette tilbudet. Når det for eksempel gjelder funksjonshemmede på Nesttun dagsenter, medfører dette forøvrig lang og tidkrevende transport.
Når en i tillegg regner med det assistansebehovet den enkelte har, går mye av den tiden som skulle vært brukt i bassenget til andre ting.
I hele søndre bydel er det ikke egnede bassengtilbud for funksjonshemmede, enten på grunn av manglende tilrettelegging (for små garderober, manglende utstyr, ramper og heis), eller fordi vanntemperaturen er for lav. For brukerne på Nesttun dagsenter, som jeg er talsmann for, ble tilbudet på Nordåstunet, omtrent 10 minutter kjøring fra dagsenteret, fratatt dem for noen år siden. Vestlund har stengt sitt basseng, og Slåtthaug skoles basseng er ikke fysisk egnet og har for kaldt vann.
Riktignok er det planlagt et tilrettelagt terapibasseng på 16 x 12 m. i det gedigne bassengprosjektet Helleren på Nygårdstangen.
Men ut fra behovet vil nok dette ha altfor liten kapasitet hvis det skal dekke hele kommunen.
Dessuten vil dette ene tilbudet i sentrum medføre meget ressurs- og tidkrevende transporttjeneste for funksjonshemmede som kommer fra andre bydeler.

Vi henstiller til våre ansvarlige politikere og de som er ansatt i kommuneforvaltningen om å gripe fatt i dette snarest hvis man mener noe med slagordet: " Velferd for alle." Man har åpenbart forsømt å tilgodese funksjonshemmede ved ikke å ta hensyn til denne gruppens behov ved planlegging og bygging av basseng i kommunen. Det burde være selvsagt at hver bydel i det minste hadde et adekvat bassengtilbud for de aller svakeste og mest trengende. Men nei, disse stenges ute og de friske og sterkeste gis de beste mulighetene til livsutfoldelse. Det kan ikke Bergen kommune eller velferdsstaten være bekjent av. På vegne av de mange funksjonshemmede, dagsentrene og pårørende krever vi snarlig handling for å bedre disse uverdige forhold. Det er tale om vilje og prioritering.
Pårørendegruppen Nesttun Dagsenter

Gunnar Langlo

Noen interessepolitiske utfordringer, eller hvem er til for hvem?

TEKST: ARILD BIRKENES

Vi har i flere utgaver av Sørvesten tatt opp forskjellige måter å snakke og skrive om blant annet sykefravær, uføretrygd og yrkeshemming på. Vi har forsøkt å vise at ordene vi bruker for å benevne noe, i enkelte tilfeller kan skape flere problemer enn de løser, som igjen blir til mer eller mindre uoverkommelige interessepolitiske problemer. Vi skal i denne artikkelen se litt nærmere på disse interessepolitiske problemene og mulige veier ut av forvirringen.

Hva kan vi for eksempel si til det "høye sykefraværet"; at antall uføretrygdede har "eksplodert" de siste årene eller at arbeidsmoralen er lav blant nordmenn og en av årsakene til det "høye sykefraværet"? Hva kan vi for eksempel si til dem som vil ha mer omsorg og flere hjelpemidler ut av hver krone? Skal vi si oss enige og dermed slutte å være syke, slutte å være ufør, eller hevde at vi vil ha mindre omsorg og færre hjelpemidler ut av hver krone?

Ville det for eksempel vært mulig å hevde at sykefraværet og antall uføretrygdede er for lavt? Ville det vært mulig å hevde at vi ikke ønsker mer omsorg og flere hjelpemidler ut av hver krone uten å begå interessepolitisk selvmord eller bli dømt til ikke til å ta bli tatt seriøst av seriøse mennesker? Neppe. Den som ikke er interessert i mer omsorg ut av hver krone, eller hevder at antall uføretrygdede og sykefravær er for lavt, har dårlige utsikter til å bli tatt alvorlig av dem vi ønsker å bli tatt alvorlig av.

En interessepolitisk strategi ut av dette uføret går ut på å tilbakevise elendighetsbeskrivelsene, for eksempel ved å vise at sykefraværet ikke er spesielt "høyt" eller at antall uføretrygdede ikke har "eksplodert". Overlege Håkon Lasse Leira gjorde det første i artikkelen "Myter om sykefravær" i forrige nummer av Sørvesten. Han viste blant annet til at sykefraværet i 2009 var omtrent det samme som i 2001, da avtalen om Inkluderende Arbeidsliv ble inngått. I samme leia viste han at statsministerens måte å regne sykefravær på er sterkt villedende, eller myteskapende om man vil: "Statsministeren sier det(sykefraværet) har økt med 10 prosent på ett år. Det er riktig, det har økt fra 7,0 til 7,7 prosent, men ikke fra 7 til 17 prosent som man kan forledes til å tro".

Manifest, senter for samfunnsanalyse har benyttet seg av lignende strategi i hefter om uføretrygd og sykelønn. Heftet om uføretrygd viser for eksempel at den såkalte "eksplosjonen" med mer enn 330000 på uføretrygd i 2007 ble forutsett allerede i 1989 i Stortingsmelding nr. 12, Folketrygdens økonomi og pensjonssystem(1988-89). Altså ingen eksplosjon, men en høyst ventet økning på grunnlag av økt befolkning, flere eldre og kvinner i arbeidslivet og høyere andel av befolkningen mellom 15 og 64 sysselsatt enn gjennomsnittet i Europa.

Senterets formålsparagraf er å "sette dagsorden i norsk politikk gjennom et kunnskapsbasert, folkelig opplysningsarbeid. Manifest Analyse skal dokumentere samfunnsproblemer, analysere årsaker og lansere løsninger som fremmer deltakelse, demokrati og rettferdighet."

Mens Manifest senter for samfunnsanalyse har sterke bånd til fagbevegelsen har arbeidsgiverne eller arbeidskjøperne sitt eget senter, Civita, som ifølge formålsparagrafen skal "arbeide for økt oppslutning om markedsøkonomien og dens betydning for velferd, frihet og demokrati og arbeide for å gi personlig ansvar og det sivile samfunn en viktigere rolle i samfunnsutviklingen."

Vi ser at Civitas formålsparagraf viser at senteret har bestemt seg for at markedsøkonomien har betydning for velferd, frihet og demokrati. Men hvordan kan Civita på forhånd bestemme seg for at virkemiddelet virker? Hvordan kan Civita vite at markedsøkonomien leder til målene om velferd, frihet og demokrati? For vårt vedkommende blir spørsmålet mer og mer relevant ettersom helse og omsorgstjenester legges ut på anbud, blant annet i velferdens navn. Blir man motstander av velferd, frihet og demokrati dersom man er motstander av markedsøkonomien, eller finnes det andre måter å fremme disse målene på uten å havne i planøkonomiens felle?

Hvordan kan Manifest på sin side vite at deres måte å dokumentere virkeligheten på fremmer "deltakelse, demokrati og rettferdighet" og ikke det motsatte? Blir man motstander av "deltakelse, demokrati og rettferdighet" dersom man er motstander av Manifest sine virkelighetsbeskrivelser og analyser? Svaret på begge spørsmålene vil avhenge av hvem og hvordan man spør.

Norges Handikapforbund spør ikke Civita hva som er best for medlemmene, vi behøver heller ikke spørre Manifest hva som er best for medlemmene. Vi kan imidlertid vurdere hvem sine

virkelighetsbeskrivelser som passer best for oss og bruke dem vi kjenner oss igjen i. Manifest og Civita sine analyser av årsakssammenhenger kan brukes som redskap for å slå fast hvem sin virkelighet som skal gjøres gjeldene.

En av våre interessepolitiske utfordringer er at sykdom, arbeidsledighet, uføretrygd og pensjonsrettigheter ofte blir fremstilt som problemer for markedsøkonomisk lønnsomhet eller "samfunnsmessig nytte".

Stilt overfor slike framstillinger kan det kanskje for vårt vedkommende være på tide å stanse opp litt og spørre seg hvem som er til for hvem? Er uføretrygdede, arbeidsledige, syke og funksjonshemmede en byrde for markedsøkonomien eller omvendt? Er markedsøkonomien i enkelte tilfeller en byrde for uføretrygdede, arbeidsledige, syke eller funksjonshemmede?

Mange vil ikke akseptere problemstillingen, kanskje fordi den utfordrer usagte premisser for den offentlige debatt om disse temaene.

Fra lønnsomhetens perspektiv er det nemlig vanskelig å komme utenom at sykdom medfører ekstrautgifter, hjelpemidler et nødvendig onde, og at uføretrygdede påfører samfunnet "enorme ekstrakostnader". "For mange pensjonister" blir i et lønnsomhetsperspektiv sløsing med menneskelige ressurser og folk må i lønnsomhetens navn kunne velge å få "stå i arbeid" lenger i takt med økt leveralder. I et lønnsomhetsperspektiv blir dermed lengre levealder en trussel siden det fører til høyere pensjonsutgifter. På samme måte blir funksjonshemmede, arbeidsledige, syke og uføre ut fra et snevert lønnsomhetsperspektiv bokført som "kostnader" eller problemer, og problemer må som kjent løses; årsaken til kostnadene må komme på bordet.

Tilhengere av markedsøkonomi finner ofte årsaken til det "høye sykefraværet", "det høye antall uføretrygdede", og "arbeidsløshet" i lav moral, som om den enkelte selv kan velge å la være å være syk, la være å ikke kunne arbeide.

Uføretrygdede, inkludert funksjonshemmede og andre som av en eller flere grunner ikke skulle tilfredsstille lønnsomhetskriterier blir derfor fremstilt som moralsk underlegne, som moralske problemer som "samfunnet må gjøre noe med".

Forsvarerne av opparbeidede rettigheter for forskjellige grupper som av forskjellige grunner ikke tilfredsstiller lønnsomhetskravene blir gjerne fremstilt som trusler mot rettighetene de forsvarer. "Dersom vi ikke gjør noe med den eksplosjonsartede økningen i antall uføretrygdede, vil det til slutt ikke være noen igjen til å jobbe".

Litt karikert er det slike menneskefiendtlige syn som ligger til grunn for slagord om at "det skal lønne seg å jobbe" og en rekke såkalte "effektivitetstiltak" som kamuflereres som et gode for den som rammes; "Det er til deres eget beste at vi tar ansvar for å redde rettighetene ved å effektivisere." en annen måte å si det på er at rettigheter skal undergraves for å reddes.

Samhandlingsreformen bruker for eksempel fine ord for å skjule at den reduserer diagnoser til en vare som skal kjøpes og selges mellom forskjellige "helseforetak". Ulønnsomme "varer", som kronikere og funksjonshemmede risikerer dermed å bli kasteball mellom helseforetak som skal drive "effektivt". Konsekvensen vil selvsagt være at diagnoser eller varer som blir kategorisert som lønnsomme vil få bedre behandling og at systemet inviterer til juks. Det siste har vi allerede sett når helseforetak har jukset med datoer i brev til pasienter for å unngå bli straffet økonomisk. Hjelpemiddelutredningen som NHF og en rekke andre organisasjoner har kritisert som et av de verste angrepene på Folketrygdloven på lenge er et annet eksempel på en lignende tendens. Angrepet på et relativt velfungerende hjelpemiddelsystem presenteres som et middel for å redde det; eller "Hjelpemiddelsentralene skal ødelegges for å redde Folketrygdens mål." Hvem bryr seg om at Folketrygden og Hjelpemiddelsentralene allerede fungerer mer eller mindre etter hensikten? I et interessepolitisk landskap der angrep presenteres som forsvar er det ikke lett å navigere. For å unngå å bli lurt av fine ord som det er umulig å være uenig i oppfordrer vi til en smule skepsis. Skepsisen kan blant gå ut på å forkaste forsøk på å redusere mennesket til et hinder for økonomisk vekst. Dersom vi klarer å føre den interessepolitiske kampen på et slikt grunnlag vil vi, slik jeg ser det, ha større muligheter for å vinne fram enn om vi aksepterer lønnsomhetskravet som overordnet alt annet.

EIGERSUND

Egersund Net

Egersund Net AS, Svanavågen, 4370 Egersund.
Tlf. 51 46 29 60 Fax. 51 46 29 01

HAUGESUND

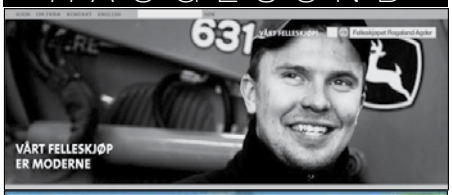

SOLA

Brilleservice får du hos

Optikeren
www.optikeren.no
SOLA
Solagården, Tlf. 51 65 22 99

D. Danielsen AS
Tananger, 4056 Tananger
Tlf. 51 64 88 00 Fax. 51 64 88 01
Kolonial, skipshandel stor husholdningsavdeling, riggavdeling

STAVANGER

kvaleberg industri
Flinteg. 2A, 4016 Stavanger
Tlf. 95 40 03 00 • Fax. 51 95 04 99

TALISMAN ENERGY
Pb. 649 Sentrum, 4003 Stavanger
Tlf. 52 00 20 00
Ønsker alle GOD JUL og GODT NYTT ÅR

Helland AS
Lars Hertevigsgt. 5,
4005 Stavanger
Tlf. 51 53 71 05

TIME

STORSTOVA
Tlf. 51 48 14 10 www.storstova.no

Time kommune
Arne Garborgs v. 30,
4349 Bryne
Tlf. 51 77 60 00
www.time.kommune.no

TIME

JÆREN INDUSTRIPARTNER
Håland Vest, 4340 Bryne
Tlf. 51 77 06 00 www.jias.no

TYSVÆR

rørlegger'n a/s
Alt innen: • Rør • Service
• Nybygg • Industri
Kontor: 52 71 55 00 • Fax: 52 71 69 77
Mobil: 93 45 74 56

KARMØY

Industripartner Karmøy AS
Pb. 273, 4291 Kopervik, Tfl 52 84 48 33, Fax. 52 83 67 79

SANDNES

Coop Høyland og Jæren
Brueland, 4306 Sandnes, Tlf. 51 60 88 00

STAVANGER

Kiropraktisk Klinikk AS
Nordbøgt. 6, 4006 Stavanger, Tfl 51 89 60 55, Fax. 51 89 58 91

Cowi AS
Haugåsstubben 3, 4016 Stavanger, Tlf. 51 82 59 00 Fax. 93 57 38 98

Annonsørene gjør bladet mulig – støtt dem og du støtter oss og deg selv

DNV

Det Norske Veritas AS
4007 Stavanger
Tlf: 51 50 60 00
www.dnv.com

Karmøy kommune
Tlf. 52 85 75 00
www.karmoy.kommune.no

ORTOPEDITEKNIKK AS
Vi produserer og tilpasser alt av
ORTOPEDISKE HJELPEMIDLER
i samarbeid med sykehus og helseinstitusjoner i Rogaland.

Stavanger tlf. 51 88 56 60
Sandnes tlf. 51 66 44 83

e-post: stavanger@ortopediteknikk.no

Stavanger: Breidablikkvn. 3 B, 4017 Stavanger
Sandnes: Asheimvn. 2, 4318 Sandnes

Vi takker alle våre annonsører for den flotte støtten!

Sola Strand HOTEL ANNO 1914

Tlf: 51 94 30 00 | Nordsjøvegen, 4050 Sola
booking@sola-strandhotel.no | www.sola-strandhotel.no
Restaurant • selskap • konferanse • ferie • spa

Staten, hvem

I 2009 slo årsmøtet i Norges Handikapforbund Sørvest fast at gangbroer til og fra flyene i det nye terminalbygget på Sola flyplass ville være den eneste farbare måten å oppnå likeverdighet for flypassasjerene på.

TEKST: ALF-ARE SKOG, KRISTIAN BORE OG ARILD BIRKENES

Videre uttalte årsmøtet at tilliten til demokratiet ville bli svekket dersom Avinors avgjørelse om å la være å bygge gangbroer ble stående på tross av brukerutvalgets entydige råd. Ved å la være å bygge gangbruer hadde styret i Avinor med all tydelighet vist at kortsiktige økonomiske interesser ble prioritet fremfor politiske mål om et samfunn med plass til alle.

Årsmøtet ville på den bakgrunn holde samferdselsministeren ansvarlig for at passasjerer i fremtiden ville bli båret ut og inn av fly, eller være avhengige av spesialløsninger på kollektive transportmidler.

Grunnen til at årsmøtet ville holde samferdselseministeren ansvarlig er at AVINOR ble opprettet som et heleid stalig aksjeselskap i 2003 og forvaltes av departementet hun er minister for. Samferdselministeren er med andre ord AVINORs generalforsamling og skulle dermed ha muligheter for å utøve sitt eierskap i tråd med de politiske målsettinger om et samfunn med plass til alle og som hun selv har vært med på å utforme og vedta. En lignende problemstilling er dukket opp i den såkalte hotellsaken på Flesland der Flesland eiendom som et heleid datterselskap av det heleide statlige aksjeselkapet AVINOR har gjort narr av demokratiske målsettinger om et samfunn med plass til alle. Flesland eiendom har nemlig med vitende og vilje oversett vår påpekning av de utilgjengelige badene fra vi ble kjent med planene mot slutten av 2006. Etter at NHF klagde hotellet inn for Bergen kommune ble AVINORS datterselskap idømt dagmulkter for å ha brudt lovfestede krav til tilgjengelige bad på et hotell som Clarion kjeden drifter. På vegne av Flesland eiendom har arkitektkontoret anket mulkten og når bladet går i trykken er det fortsatt usikkert om det heleide statlige selskapet Flesland eiendom vil bli tvunget til å bygge om 16 bad og akseptere dagmulkten.

Disse to sakene viser tydelig at politikerne ved å omgjøre en statlig etat til aksjeselskap later om om styringsretten ikke fins. Årsmøtet i NHF Sørvest ønsket med uttalelsen å vise at styringsretten fortsatt fins og at samferdselsministeren kunne ha grepet inn som AVINORs generalforsamling og endret vedtaket om gangbruer. Hun valgte å ikke gjøre det.

Det er ikke lett å orientere seg i et slikt interessepolitisk landskap. Sola saken har imidlertid vist, i alle fall foreløpig, at det nytter å kjempe mot:

Etter at brukerutvalget på Sola ble oppnevnt, har situasjonen forandret seg radikalt i positiv retning. Samarbeidet mellom brukerutvalget og ledelsen i Avinor på Sola er eksemplarisk og vi har store forventninger til fortsettelsen. Avinor ledelsen Sola har nemlig satt seg som mål at lufthavnen skal bli et utstillingsvindu for Norske flyplasser og viser viser i dag vilje til å finansiere nødvendige utbedringer for å oppnå universell utforming.

Pågående arbeid

Nytt hotell skal stå ferdig til oljemessen i august dette året. Hotellet skal drives av RICA gruppen. Første byggetrinn av hotellet vil romme 188 sengerom, herav 19 miljø / HC rom + flere konferanserom/saler. Det blir etablert ny stor park med uteservering i forbindelse med hotellet. Nytt P- hus bygges i 5. etasjer og skal stå ferdig i sept. 10. Her blir det plass til ca.1400 biler. I nybygget har brukerutvalget

er det?

lansert ny ide for oppmerking av HC plassene. Det blir interessant å se hvordan brukerne tar imot den nye oppmerkingsmodellen. Både Avinor og Sola kommune var begeistret for ideen. Nybygget vil ha 12. HC plasser og totalt er det ca 45 oppmerkede HC plasserer, på flyplassen. Antall HC plasser skal utvides dersom behovet melder seg.

Flyplassen er blitt mer miljøvennlig med det nye Biofyr anlegget, som åpnet i mars.

Planer for utbedringer av terminalbygget.
Utskifting av eksisterende broer /nye broer. Fra gate 9 til 19. Gate 19 vil være en utbygging av ny 2. etasje. Alle nye broer vil få en stigning på ca. 1 til 20. dvs. en eller to broer vil få stigning på 1 til 17. Det skal monteres 3 nye heiser som alle er i samsvar med nye forskrifter. Også sikkerhetssjekk området og taxfree butikken skal utvides betydelig.

Nevnte planer skal styrebehandles i Avinor a/s i juni 2010. Arbeidet skal etter planen starte i år og stå ferdig i 2013. Nevner også rullering av ny MASTERPLAN, som strekker seg frem mot 2050. Her har jeg deltatt i 2 møter. Jeg har nylig presentert ideen om ny og oppdatert hjemmeside for Avinor, som setter fokus på universell utforming og hvordan vi finner frem på flyplassen. Ideen ble godt mottatt av ledelsen og arbeidet vil bli prioritert. Får avslutte med å si det er fortsatt stor aktivitet på Sola og det ser ikke ut for at en skal bli arbeidsledig med det første.

Denne saken viser at det nytter, men at det må kjempes og vi må vise at vi har evne til vise hvordan ting kan gjøres bedre, ikke bare kritisere forslag. Kravene til brukermedvirkere i slike saker med andre ord høye, dersom vi ikke kan vise at vi forstår det språket og de ordene motparten bruker har vi færre muligheter for å nå fram.

Flesland eiendom
Når det gjelder hotellet på Flesland gikk det heleide statlige selskapet så langt som å tilby NHF Sørvest en million kroner mot at vi trakk klagen. Argumentet var at vi kunne bruke pengene på noe nyttigere og at selskapet ville spare 4 millioner kroner som det vil koste å bygge om badene. Daværende regionleder Ingeleig Haugen avviste selvsagt det utilbørlige tilbudet tvert. Bergen kommune behandler anken fra Flesland eiendom og er åpenbart i villrede om hva de skal gjøre.

Begge sakene viser at det er langt fra etat til konsern, eller aksjeselskap. Avinor blir ikke drevet som et rent forvaltningsorgan slik som Luftfartsverket, men skal tjene mer penger enn det bruker. I den kampen er det fort gjort å bokføre funksjonshemmedes rettigheter som en ekstrautgift, eller som en byrde i selskapets budsjetter. Denne omorganiseringen stiller oss overfor nye interessepolitiske utfordringer, eller; hva skal vi gjøre med offentlig eide forretninsgforetak som bryter demokratiske målsettinger om et samfunn med plass til alle?

Oppsummering av undersøkelse om persontransport for funksjonshemmede

TEKST: ALF-ARE SKOG

På bakgrunn av meldinger om uregelmessigheter i offentlig godkjent persontransport har regionstyret tatt initiativ til en uformell undersøkelse av tjenestene sett ut fra passasjerenes perspektiv. Det har blitt utarbeidet et skjema for å innhente opplysinger om avvik mellom lovverk og anbudskontrakter, og de erfaringene som brukerne av offentlig godkjente personbefordring har gjort seg, og gjør seg. Fra Regionstyret var man særlig opptatt av å dokumentere ekstraavgiftene som operatørene påfører bevegelseshemmede i forhold til såkalt ordinær drosjekjøring, forsinkelser og konsekvenser dette får for brukerne.

Det har vært høye forventninger til at dette var et viktig område medlemmene er opptatt av. Mulighetene for samfunnsdeltakelse hviler på et godt transporttilbud. Undersøkelsen har vært annonsert i Sørvesten nr 1/2010. Den har vært omtalt i skriv til lokallagene. Videre er alle medlemmer som har oppgitt e-post adressen til oss fått skjema tilsendt pr 16. mars og med påminnelse den 29. april 2010.

Frist for innsending var fredag 21 mai 2010.
Det er sendt ut 600 e-poster i to omganger, henholdsvis 16. mars og den 29. april 2010.

Av disse kom 120 i retur med melding om at e-post var feil eller sluttet å opphøre.

Grunnlaget for svarandelen er da 480. Av disse har 10 svart hvorav 1 er en melding om avsluttet medlemskap. Dette gir en svarprosent på like under 2 % noe som er alt for lite til å trekke noen form for konklusjon ut av undersøkelsen.

Regionkontoret tar responsen til etterretning og vurderer den som en indikasjon på at majoriteten er tilfreds med dagens persontransport for funksjonshemmede.

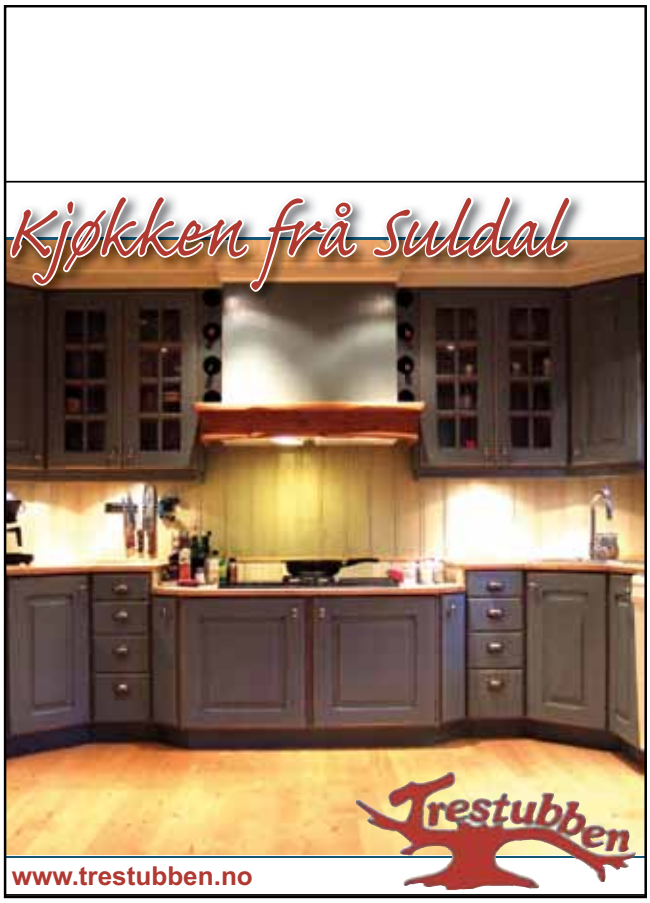

Fordi du trenger god plass og fremkommelighet

Få det bedre med firehjulstrekk.

Mercedes-Benz Vito har detaljene du ønsker deg.

DRIVSTOFFORBRUK FOR VITO 4X4 VED BLANDET KJØRING; 0,84-0,96 L/MIL. CO2-UTSLIPP 222-254 G/KM. VERDIER IHT. DIREKTIV 80/1268/EØF. IMPORTØR BERTEL O. STEEN AS. **ESP** (ELELTRONISK STABILITETSPROGRAM), **ABS** (BLOKKERINGSFRIE BREMSER), **ASR** (ANTISPINNREGULERING), **BAS** (BREMSEASSISTENT) OG **EBV** (ELEKTRONISK BREMSEKRAFTFORDELING).

4x4

Valg av riktig bil er svært viktig for å få hverdagen til å fungere. Nye Vito har stor plass, mange praktiske løsninger, stor takhøyde og enorm fleksibilitet. med "4x4" firehjulstrekk får du suveren fremkommelighet selv på isete veier. Bilen er også alene om å kunne tilby kombinasjonen; firehjulstrekk, automatgir og dieselmotor. Blant stansdardutstyret finner du ESP med integrert ABS, ASR, BAS og EBV* som hjelper deg å holde kontrollen i kritiske situasjoner. Kontakt din nærmeste autoriserte Mercedes-Benz forhandler for mer informasjon om de viktige detaljene som gjør hverdagen din enklere. Hjertelig velkommen!

Mercedes-Benz

Bertel O. Steen Rogaland AS
Vassbotn 9, 4313 Sandnes
Tlf. 51 70 70 70, Fax. 51 70 70 72

Bertel O. Steen AS, Bergen
Ekraveien 27, 5261 Indre Arna
Tlf. 55 39 31 00, Fax. 55 39 31 01

Vi takker alle våre annonsører for den flotte støtten!

Sverre Samdal
AUT. RØRLEGGERFORRETNING A/S

Postboks 226, 5201 Os
Tlf.: 56 30 15 83
Fax: 56 30 12 50
E-post: ssamdal@online.no

Vi påtar oss alle arbeider i forbindelse med:

- **VVS**
- **TV-inspeksjon av rør og kabler**
- **Lokalisering av rør og kabler**
- **Lekkasjesøk**
- **Rehabilitering av avløpsledning uten oppgraving**

Åpn.tider: Ons - Fre: 08.30 - 16.00

KOM OG SE VÅR FINE UTSTILLING I JORDMORSVINGEN 2

Norconsult

Samfunnsplanlegging, Areal- og byplanlegging, Skoleplanlegging, Veg- og trafikk, Vann og avløp, Bygg

Starvhusgt. 2B, Pb. 1199 Sentrum, 5811 Bergen

Tlf. 55 37 55 00 Faks 55 37 55 01
e-post
postbergen@norconsult.no
www.norconsult.no

Hovedkontor
Tlf. 67 57 10 00

Norconsult Bergen har kompetanse på universell utforming.

Melding om universell utforming for Bergen kommune "tilgjengelighetsmeldingen".

Vurdering av hele bygningsmassen ved universitetene i Tromsø og Bergen med forslag om tiltak for bedre tilgjengelighet.

Utdanningsdirektoratets nasjonale rådgivingstjeneste for skoleanlegg: Bistand til plan og tilrettelegging. Universell utforming er sentralt.

Alle som viser gyldig ledsagerbevis eller annen bekreftelse på at de kommer fra institusjon betaler for 1 billett og får 1 billett.
Gjelder for alle forestillinger i Sandnes og Stavanger*

For mer informasjon ring 51 51 07 00
www.sfkino.no

*Gjelder ikke luksussalen

SF KINO

ROGALAND FYLKESKOMMUNE
REGIONAL UTVIKLING
4010 Stavanger
Tlf. 51 51 66 00
Vi oppfordrer alle våre innbyggere til å vise ansvar i trafikken.

KRISESENTERET I STAVANGER
Krisesenteret har åpent hele døgnet!
Ta kontakt på telefon 51 53 06 23

Les mer om oss på
www.stavanger-krisesenter.no

Seland Optikk
interlens
SANDNES • KLEPP • SOLA
Tlf. 51 69 58 90
Solakrossvegen 26, 4050 Sola

Jæren Distriktspsykiatriske Senter

Opne førelesingar hausten 2010 på M 44 i personalkantina 2. etg.
Kl. 19.00 – 20.00
Tlf. 51 77 69 00

02.09.10. 90 minuttars førelesning om personlegdomsforstyrring med vekt på manipulering i relasjonar.
Psykolog Paul Nordgren, Jæren DPS.

09.09.10. Identitet og psykisk helse.
Leiar for Kyrkjas bymisjon i Stavanger, Arnfinn Fiskå.

16.09.10. Førebygging av sjølvmord.
Psykiatrisk sjukepleiar Gudrun Austad, Ressurssenter om vold, traumatisk stress og sjølvmordsforebygging
RVTS-vest).

23.09.10. Ei kjensle av utmatting – kva kan det vera?
Psykiatrisk sjukepleiar Christiane Weiss-Tornes, Jæren DPS.

30.09.10. Å leva med psykisk liding på godt og vondt.
Leiar for LMS, Wendy Pollack, Jæren DPS og Birthe Sveinsvoll.

07.10.10. Når tvang er tvingande nødvendig.
Sjeflege Stig Heskestad, Jæren DPS.

14.10.10. Haustferie.

21.10.10. Når tidlegare opplevde vonde hendingar svekkjer den psykiske helsa.
Psykiater Per Øglænd og leiar for LMS, Wendy Pollack, Jæren DPS.

28.10.10. Meistring av stress.
Psykolog Bjørn Olav Olsen, Jæren DPS.

04.11.10. 90 minuttars førelesning om psykoser og psykoseforståing. Når mareritt blir det verkelege.
Psykolog Paul Nordgren, Jæren DPS.

Hjelp til unge med livspåkjenningar på grunn av rusmisbruk hos foreldre.
Psykolog Gard Berge

Når kjensler set seg i kroppen.
Fysioterapeut Jan-Asjen Mensink, Jæren DPS

Barn og unge som pårørande. Magnus Nesse (15) fortel om sine opplevingar.
På kva måte kan me vera til hjelp?
Kreftsjukepleiar Ragnhild Stangeland, Kreftomsorg Rogaland

ABB
Power and productivity for a better world™

Redaksjonen i Sørvesten ønsker med denne spalten å senke terskelen for lag til å sende inn saker og ting, informasjon om medlemsmøter, turer eller annet av interesse. Det kan være bilder eller tekst; gjerne en presentasjon av laget. Til dette nummeret av Sørvesten inviterte vi Handikappede Barns Foreldreforening til å presentere aktiviteter og annet av interesse.

HBF Rogaland

HBF sin visjon er "Flere glade barn". Organisasjonen arbeider for å bedre våre barns oppvekstvilkår og hele familiens livsvilkår, samt å spre informasjon. For å nå målet må det arbeides både sentralt og lokalt.

HBF Rogaland hadde pr. årsskiftet 126 medlemmer. Vi har medlemmer i hele Rogaland, men hovedtyngden er i Sør Rogaland.

Dagens styre består av
Mette Aske, leder
Gerd-Marie Svelland, økonomiansvarlig
Sveinung Oftebro, styremedlem
Marit Wirak, styremedlem

Vi har startet et interessepolitisk arbeid rundt boligsituasjonen for ungdommer som skal flytte for seg selv. Vi startet i Stavanger kommune, og deres boligsosiale handlingsplan. HBF Rogaland ønsker å sette fokus på boligpolitikken i alle de største kommunene i Sør Rogaland. Det har vært gjennomført møter med leder av kommunalrådet for levekår i Stavanger og Fylkesordføreren.

Vi har hatt dialogmøte for foreldre hvor også NHF hadde et innlegg om sitt boligprosjekt "Bofelleskap for einstøinger". Vi har deltatt på mange ulike tema møter om bolig. Det er mange aktører, og mange innfallsvinkler til dette med bolig. Vi vet at det er lange ventelister - og i flere kommuner er det ikke planlagt tilbud til målgruppen unge med fysiske funksjonsnedsettelser. For å finne gode løsninger for ungdommene, så må vi kanskje tenke utover dagens kommunegrenser. I Sør Rogaland så er vi tett befolket med mange ulike kommuner, og lite samarbeid på levekårsområdet.

Hvilke boformer er ønskelig/mulig? Egne leiligheter i et borettslag? Bofellesskap med fellesrom? Bokollektiv for ungdom med fokus på habilitering? Eie selv eller leie? Vi vil utfordre alle aktører til å tenke mer kreativt, og ulike løsninger enn det som er tilfellet i dag.

Det har også vært møte med Østerlide barnehabilitering for å sette det å bli voksen og flytte for seg selv inn i et tidlig habiliteringsforløp. Vi må sette fokus på gruppen ungdommer/unge voksne som en egen gruppe i habiliteringstjenesten. I dag er helsevesenet i stor grad rettet mot gruppen barn eller voksen. Å være ungdom er noe annet, og det er mye ugjort i forhold til å gjøre ungdommene i stand til å gå inn i voksen livet så selvstendig som mulig.

Vi er en foreldreforening, og selv om vi alltid forblir foreldre, så vil det være en viss avgang i HBF når barna blir voksne og foreldrerollen litt mer distansert. Vi ser nå at den gode kjernen av medlemmer som har vært veldig aktive, er i ferd med å bli ungdomsforeldre, og det er ikke like naturlig å delta så aktivt som en gjerne gjør i løpet av førskole, barneskole tiden. Det å verve nye medlemmer for å sikre kontinuitet i forhold til det viktige og gode arbeidet er en viktig oppgave.

Når det gjelder det interessepolitiske feltet så har vi medlemmer som sitter i funksjonshemmede råd i sør Rogaland, og vi har brukerrepresentanter rundt forbi. Vi får forespørsler om å bidra i forskjellige fora.

Så har vi lyst til å ta med oss et lite hjertesukk til slutt. Hvorfor synker medlemstallet? Vi ser at flere av medlemmene blir utmeldt pga manglende innbetaling av kontingent. Medlemsavgiften blir sendt ut sentralt fra NHF, og her er gamle adresseregister og manglende påminnelser om betaling en medvirkende årsak til at vi mister medlemmer. Her er det en jobb både for NHF og lokallaget vårt. Vi burde passet på den eksisterende medlemsmassen mye bedre enn det vi gjør i dag.

Sola Videregående Skole

Vi tilbyr 4 utdanningsprogram

Studiespesialisering
Idrettsfag
Elektrofag med landslinje for flyfag
Teknikk og industriell produksjon

Åsknutv. 51, 4050 Sola
Tlf. 51 71 84 00 **www.sola.vgs.no**

TOTAL

STAVANGER
BOLIGBYGGELAG

Stavanger Boligbyggelag
Løkkeveien 51.
Postboks 88 Sentrum, 4001 Stavanger
Telefon: 51 84 95 00
Telfax: 51 84 95 05
www.boligbyggelaget.no

SOLA BLIKK A/S

Telefon 51 65 13 52
Faks. 51 65 15 19 - Mob. 900 72 510

- Sinktekking
- Pipetekkin
- Takrenner
- Beslag
- Ventilasjon m.m.

Nordsjøveien 299, Pb. 104, 4097 Sola
28 års erfaring i bransjen

FARSTAD catering

Järveien 502, 4352 Kleppe

Tlf. 51 48 21 82 • E-post: post@farstad-catering.no

For mer info om meny og priser, se våre nettsider; www.farstad-catering.no

Dolphin

Plattformv. 5, Pb. 63, 4098 Tananger

Tlf. 51 69 43 00 • www.dolphin.as

Annonsørene gjør bladet mulig – støtt dem og du støtter oss og deg selv

BERGEN

Frank Mohn Flatøy AS
Oil & Gas Division

Hjelpemiddelhuset for korttidsutlån
Øvre Fyllingsvei 35, 5161 Laksevåg
Tlf. 55 94 71 30

BØMLO

WÄRTSILÄ NORWAY AS
5420 Rubbestadneset
Tlf. 53 42 25 00 • Fax. 53 42 25 01
www.wartsila.com/no

FJELL

MURMESTER KNUT ULVESETH
5353 STRAUME
Tlf. 56 33 03 03 Fax. 56 32 03 73
Mob. 958 13 999
E-mail: knut@murmester-ulveseth.no

FUSA

Stallabrotvegen 119, 5640 EIKELANDSOSEN
Telefon: 56 58 00 20
firmapost@fusa-kraftlag.no, www.fusa-kraftlag.no

MELAND

Frekhaug Fysioterapi
Havnevn. 15, 5918 Frekhaug
Tlf. 56 17 14 50

MELAND ELEKTRO A.S
Mjåtveitflaten 45
5918 Frekhaug
Tlf. 56 17 87 00

MELAND AUTO AS
AUTORISERT BILVERKSTAD
www.melandauto.no
Mjåtveitflaten 17 - 5918 Frekhaug
Tlf. 56 17 09 76

ØYGARDEN

Studio passiv - Ditt treningsstudio i Øygarden
Du finner oss i kultur huset på Rong.
For info ring 93016796 William Oen.

BØMLO

Lido Norway AS
Gilje, 5430 Bremnes, Tlf. 53 40 95 20, www.lidomarine.no

FJELL

Fjell Industrier
Smålonane, 5335 Straume, Tlf. 56 31 26 00

FUSA

Asvo Fusa AS
Eikelandsheiane, 5640 Eikelandsosen, Tlf. 56 58 14 18

Kenneth Opheim AS
5641 Fusa, Tlf. 920 93 398

Lygre Eiendom AS
Lift & Maskinutleie. Tlf. 900 41 504, www.lyngreeiendom.no

Eide Fjordbruk AS
5640 Eikelandsosen, Tfl. 56 58 52 00

Malerfirma Kenneth Samnøen AS
5640 Eikelandsosen, Tfl 908 01 538

Fusa Utviklingsselskap AS
Fjord Senter, Tlf. 56 58 18 90, www.fusautvikling.no

Samnøy AS
Holsundvegen 732, 5642 Holmefjord, Tlf. 56 58 28 04

Anonym giver
Støtter NHF

UniProtect AS
5643 Strandvik, Tlf. 56 58 16 49, www.uniprotect.no

Spar Eikelandsosen
Velkommen til en hyggelig handel!, Tlf. 56 58 00 90

Helland Hogst AS
5640 Eikelandsosen, Tfl .920 40 379, www.hellandhogst.no

Anonym giver
Støtter NHF

MELAND

Rema 1000, Frekhaug Senter
5918 Frekhaug, Tlf. 56 17 60 00

MELAND

Fløysand VA AS
Fløksand, 5918 Frekhaug, Tlf. 952 73 505

Byggmester John Helge Rutle AS
Schriverhaugen 27, 5918 Frekhaug, Tlf. 918 78 153

ODDA

Knut Kvandal Ingeniør AS
5750 Odda, Tfl 53 65 07 45, Fax. 53 65 07 46

OSTERØY

Halleland Transport AS
Votlo, 5286 Haus, Tlf. 55 70 60 80

STORD

Plan Vest AS
Posboks 667, 5404 Stord, Tlf. 53 40 37 80

Advokatene i Borgen AS
Torgbakken 5, 5411 Stord, Tlf. 53 45 60 00

Apotek 1 Stord
Pb. 1, 5401 Stord, Tlf. 53 45 60 30, Fax. 53 45 60 31

SVEIO

BD Mur og Flis AS
Ekrene, 5550 Sveio, Tlf. 52 72 88 28 / 481 02 333

VOSS

Adv. Vinje
Vangsgt. 6, 5700 Voss, Tlf. 56 51 99 99, Fax. 56 51 99 98

Vedaa Rør og Fyringsservice
Gamle Bordalsv. 43, 5700 Voss, Tlf. 92 21 59 04

ØYGARDEN

Kåre Heggeholmen Bilreparasjoner
5336 Tjeldstø, Tlf. 56 38 93 20

Spar Tjeldstø
Mons Semshaug AS, Tfl 56 38 93 50

Butikken på Hellesøy AS
5334 Hellesøy, Tfl 56 38 80 08

Annonsørene gjør bladet mulig – støtt dem og du støtter oss og deg selv

Vi takker alle våre annonsører for den flotte støtten!

asplan viak

Fabrikkgaten 3, 5059 Bergen

Tlf. 55 59 67 00 Fax. 55 59 67 50
www.asplanviak.no

Kvinnherad Kommune

5470 Rosendal
STØTTER BARN OG UNGE FUNKSJONSHEMMEDE
Tlf. 53 48 31 00

Harkestad Entreprenør AS

Alt i graving, sprengning og betong

5336 Tjeldstø - Tlf. 99 35 85 55

NORGESHUS Øygarden Boligutvikling as

ØYGARDEN BYGGSENTER

TH BHAS BYGG

VI BYGGER ØYGARDEN

Ta kontakt på tlf. 56382800
web: www.th-bygg.no

HURTIGLEVERING AS
Autorisert regnskapskontor

Postboks 76
5371 SKOGSVÅG
Tlf. 99 79 84 46

Utfører tjenester innen regnskap, lønn, fakturering.
Også behjelpelig for utarbeidelse av ligningspapirer for personlige skatteytere, samt annet regnskapsarbeid.

BOWLING 1 VESTKANTEN

- Sportspub m/ storskjerm
- Norsk Tippeliga, Italiensk Seria A, rettigheter m.m.
- Tilrettelagt for handikappede/ rullestolbrukere med heis, ramper og kuleutskyter.

For bestilling eller informasjon ring 55 50 77 80

THON
Hotel Bergen Airport

Kokstadv. 3, 5257 Kokstad

Tlf. 55 92 00 00
www.thonhotels.no

Støtter NHF's arbeide

Vi takker alle
våre annonsører
for den flotte støtten!

Sudoku Sørvesten 2-10

2			3					4
	7				1		6	
			7	5				
	8			4				5
		5	9		2	3		
6				7			1	
				3	8			
	4		5				7	
5					7			1

Utleiebiler med rullestolheis

For ytterligere informasjon kontakt

Skår Service & Utleie

Tlf: 909 11 902

E-Post: k-skaa2@online.no

Org nr: 993 029 467

www.skaarserviceutleie.com

Norges Handikapforbund Sørvest - alfabetisk lokallagsliste

ALF Hordaland
Fred Gunnar Eide
Hylkjebakken 12
5109 Hylkje 9
9 35 88 86
fgu-eid@online.no

ALF Rogaland
Bjarne Kapstad
Krosshaugveien 3
4085 Hundvåg
906 96 025
bkapstad@online.no

HBF Hordaland
Jørgen Titlestad
Parkveien 4b 5
007 Bergen
55 31 59 22
415 64 916
hordaland@hbf.no

HBF Rogaland
Mette Mæland Aske
Dykjelveien 11,
4032 Stavanger
95 49 20 02
mette.aske@lyse.net"

Hordaland Poliolag
Svein Johan Johannessen
Nordåsgrenda 80
5235 RÅDAL
55 13 19 65

Rogaland Poliolag
Kjell Inge Bringedal
Stemmemyr 12
5542 Karmsund
52 22 18 86
909 17 522
kbrin@broadpark.no

LARS Hordaland
Marius Loftheim
Helgesens gt 4, leil 58
5003 Bergen
55 31 22 64
loftheim@gmail.com

LARS Rogaland
Geir inge Sivertsen
Fjogstadveien 94
4329 Sandnes
917 77 639
ginsive@online.no

LFA Hordaland
Gisle Hagenes
Kyrkesteinvn 15
5357 Fjell
56 33 62 51
906 65 642
gihage@online.no

LFN Hordaland
Hjørdis Dahle
Vågedalen 35
5163 Laksevåg
40234860
hjordis.dahle@gmail.com

LFN Rogaland
Kontakt regionskontoret

LFS Hordaland
Hans Henrik Tøsdal
Nygårdsmyren 1
5164 Laksevåg
91866074
hans@avantic.no

LFS Rogaland
Fung.leder Helge Høvik
Stortuvegen 8
4260 Torvastad
52 83 93 94
hehoevik@online.no

LKB Hordaland
Mona Nygård Turøy
Nedbergeveien 30
5178 Loddefjord
92833670
mona@lkbhordaland.no

LKB Rogaland
Inger Marie Tjøstheim
Rødstilkveien 1
4049 Hafrsfjord
917 71 029
ingermot@lyse.net

NHF Bergen
Astrid Haugstad Tangerås
Kokstadveien 46
5257 Kokstad
55 10 78 00
Astrid.tangeras@vital.no

NHF Bømlo
Arthur Nesse Svortland
5430 Bremnes
53 42 53 51
aashus@online.no

NHF Fusa
Marit Holmefjord Solvang
Holdhus
5640Eikelandsosen
412 15 911
maritehs@gmail.com

NHF Hå
Kristian Bore
Rothaugane 7
4362 Vigrestad
416 28 116
kristian.bore@lyse.net

NHF Karmøy
Kjell Inge Bringedal
Stemmemyr 12
5542 Karmsund
52 22 18 86
909 17 522
kbrin@broadpark.no

NHF Klepp og Time
Sissel Løchen
Arne Garborgsvei 16
4340 Bryne
51 48 87 13
sissel.loc@c2i.net

NHF Kvinnherad
Nils Magne Kloster
Heiabråte 1
5454 Sæbøvik
53 47 63 93
nilsmagne.kloster@knett.no

NHF Meland
Anne-Berit Kolås
Fosse
5918 Frekhaug
56 17 08 06
kokolaas@online.no

NHF Nord-Rogaland
Ragnar Nesheim
Vikedal
5583 Vikedal
52 76 01 82
ragnanes@online.no

NHF Os
Maria Christine Dressel
Kuhnleveien 103
5200 Os
56 30 04 45
madress@online.no

NHF Sandnes
Per Langeland
Bruelandsenteret
Ganddalsveien 1
4307 Sandnes
51 68 74 47
482 43 046
Per.langeland@c2i.net

NHF Sotra
Kontakt regionskontoret

NHF Stavanger
Anne Marie Auestad
Børeringen 9
4085 Hundvåg
906 00 739
52 90 21 92
am.auestad@getmail.no

NHF Stord
Hilde Hannevig Årland
Bandadalen 11
5417 Stord
53 41 33 29
hihuset@online.no

NHF Ulvik
Bjørg Midtbø
Øvre Paradis 25
5730 Ulvik
56 52 63 42

NHF Voss
Bjørg Holm
Teigabrekko 14
5700 Voss
56 51 41 95
bjoergho@online.no

NHF Øygarden
Magne Ingvald Rossnes
Rotevågsøy 5336 Tjeldstø
56 38 91 91 nhfoyg@blu-ezone.no

NHFU Sørvest
Sven-Endre Huseth Hannevig
Bandadalen 11
5417 Stord
994 473 22
se-hannevig@hotmail.com

NHF Voss
Region Sørvest

Helseseminaret 2010!

Menneskesyn, etikk og arbeidsliv

Inger Marie Lid, samfunnsforskar med teologisk bakgrunn ved Høgskulen i Oslo.
Tema: Funksjonshemma og menneskesyn, etikk og mangfald.

Ebba Wergeland, lækjar og forskar - spesialist i Arbeidsmedisin,
og aktiv samfunns-debattant. Tema: arbeidstid, trygd, pensjon og sjukefråvær

Målgruppa: Fagfolk, politikarar, kommunetilsette, representantar for
brukarorganisasjonar, arbeidsgjevarar og interesserte elles -

Stad: Park Hotell Vossevangen
Tid: onsdag 15. september 2010 kl. 9.30 – 15.30
Pris kr. 400.- Bindande påmelding til:

Bjørg Holm, tlf.: 56 51 41 95/911 79 751,
Magnhild Aase Sandvik tlf.: 56 51 14 28/93 42 15 83
Sissel Hole tlf.: 56 51 26 29/ mobil 45 89 09 67

Snarast råd eller innan 14. august 2010

Vel møtt til triveleg helseseminar!
Tilskipar: NHF Voss

ALF
Arbeidsmiljøskaddes Landsforening

HBF
Handikappedes Barns Foreldreforening

LARS
Landsforeningen for Ryggmargskadde

LFN
Landsforeningen for Nakkeskadde

LFPS
Landsforeningen for Polioskadde

LFS
Landsforeningen for Slagrammede

LKB
Landsforeningen for Kvinner med Bekkenløsningsplager

B ØKONOMI ÉCONOMIQUE

NORGE

DISTRIBUERT AV POSTEN NORGE

P.P.

Returadresse:
Norges Handikapforbund Sørvest
Postboks 93 Nesttun, 5852 Nesttun

NHF SANDNES

INVITASJON TIL GRILLAFTEN

Vi inviterer alle våre medlemmer til grillaften
torsdag 17. juni kl. 18.00

Stedet er "Furenes aktivitets- og friluftssenter"
ute på Alsvik ved Lutsivatnet i Sandnes.

Vi griller sammen med de andre lagene i sørfylket,
og håper på en fin kveld på den flotte
plassen som er bygd opp.

Ta en titt på www.fureneset.no

Prisen er kr. 30,- pr. person som inkluderer pølser og hamburgere med tilbehør.
Brus kan kjøpes, mens kaffen er gratis.
På grunn av innkjøp av varer, ber vi om at du melder deg på til
Per Langeland, tlf. 51 80 10 23/ mob. 48 24 30 46 innen 15. juni.

Svein Tang Wa kommer og underholder, og i tillegg blir det mulighet for en liten
båttur for dem som ønsker det, samt et lotteri med flotte gevinster!

Hvis du lurer på hvordan du skal finne fram,
kan vi avtale å møtes på Sandnes slik at vi
kan kjøre sammen til Furenes.

Hilsen styret